

Oppdater!

– ein kampanje for digitale læremiddel på nynorsk

NOREGS MÅLLAG er uroa for det aukande omfanget av digitale læremiddel i skulen som ikkje finst på nynorsk. **OPPDATER!** er ein kampanje med mål om å få sentrale styresmakter til å endre politikk, og for å auke medvitet i kommunane og på lærarromma om digitale læremiddel på nynorsk.

Noregs Mållag meiner at:

- Lova må oppdaterast slik at alle læringsverktøy blir omfatta av parallellkravet.
- Det må kome ei støtteordning for utvikling av digitale læremiddel på nynorsk.
- Skuleeigarar skal ikkje ta i bruk læremiddel som ikkje finst på nynorsk.
- Skuleeigarane må nytte maknadsmakta si til å få produsentane til å tilby læremiddel på nynorsk.

LILLETORGET 1 | 0184 OSLO
TLF: 23002930 | E-POST: NM@NM.NO

Lik rett til digitale læremiddel

Digitale læremiddel er også læremiddel

Læremiddel på hovudmål er ein rett. Nynorskelevane ser mindre av språket sitt rundt seg enn bokmålslevane gjer. Difor er det særleg viktig at digitale læremiddel kjem i nynorskutgåver, men skuleeigarane og produsentane sviktar. Konsekvensen er at nynorske klasserom fløymer over med digitale læremiddel på bokmål. Dette må ta slutt. Digitale læremiddel er også læremiddel!

Kva er problemet?

Tidlegare bygde undervisinga på trykte læreverk med tilhøyrande nettsider. No kan læraren lage undervisningsopplegg med utgangspunkt i eit mangfald av verkøy, appar og andre digitale ressursar. Her har omsynet til nynorskelevane kome i bakevja.

Kva er eit læremiddel?

Ifølgje forskrifta er eit læremiddel alle element som er utvikla til bruk i skulen, og blir nytta regelmessig over ein lengre periode. Kjelder som t.d. aviser og oppslagsverk fell utanom.

Når kan elevane krevje nynorsk-utgåver?

Elevane har rett på nynorsk utgåve av alle verkøy som kan definerast som læremiddel.

Fell digitale verkøy inn under kravet om parallellutgåve?

Forskrifta seier at det ikkje er prinsipiell skilnad mellom trykte og digitale læremiddel. Det avgjerande er om appen eller nettsida dekkjer vesentlege delar av kompetansemåla eller er viktig for dei grunnleggjande ferdigheitene i læreplanen.

Kven sit med ansvaret?

Kommunar og fylkeskommunar har som skuleeigar ansvaret for å sikre retten nynorskelevane har ifølgje lova. Det er skuleeigar som ut i frå lova definerer om eit verkøy er eit læremiddel eller ikkje. Mange kommunar er ikkje klar over dette ansvaret eller synest det er vanskeleg å lataevere å ta i bruk gode læremiddel sjølv om dei ikkje finst på nynorsk.

Lov og forskrift

Opplæringslova:

§ 9-4. Lærebøker og andre læremiddel

I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. I særlege tilfelle kan departementet gjere unntak frå denne regelen.

(...) Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av kompetansemåla i eit fag. [...]

Forskrifta:

§ 17-1. Elevens rett til læremiddel på eiga målform

Eleven har rett til læremiddel på ønskja målform; nynorsk eller bokmål. Kravet til språklege parallellutgåver skal gjere det enklare for eleven å gjere seg nytte av opplæringa og sikre dei språklege rettane som eleven har.

I andre fag enn norsk kan det berre brukast læremiddel som ligg føre på nynorsk og bokmål til same tid, med mindre læremiddelet er omfatta av unntaka i § 17-2. Kravet til språkleg parallellitet gjeld berre for fag med årskull over 300 elevar.

Kravet om språklege parallellutgåver gjeld for læremiddel som skal brukast regelmessig i opplæringa og dekkjer vesentlege delar av kompetansemåla eller er viktig for dei grunnleggjande ferdigheitene i læreplanen for fag i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Med regelmessig meiner ein at læremiddelet blir brukt fast, over ei lengre periode eller jamleg.

Når det er tvil om eit læremiddel dekkjer vesentlege delar av læreplanen i fag, skal skuleeigar vurdere saka konkret.

Med læremiddel meiner ein alle trykte, ikkje-trykte og digitale element som er utvikla til bruk i opplæringa. Dei kan vere enkeltståande eller gå inn i ein heilskap, og dekkjer aleine eller til saman kompetansemål i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Når det skal vurderast om læremiddelet er omfatta av kravet til parallellitet gjeld dei same vurderingane for trykte og digitale læremiddel.

§ 17-2. Unntak frå parallellkravet

Reglane i § 17-1 skal ikkje hindre at elevane får ta i bruk eit breitt tilfang av læremiddel i opplæringa.

Kjeldestoff, bakgrunnsstoff, artikkelar, avisar, oppslagsverk og likande kjem ikkje under kravet til språklege parallellutgåver, sjølv ved regelmessig bruk. Læremiddel der den norske teksten utgjer ein mindre del, kjem ikkje inn under kravet til språkleg parallellutgåve.

§ 17-3. Ansvaret til skuleeigar

Skuleeigar har ansvaret for at retten til eleven til læremiddel på si målform blir oppfylt etter § 17-1 og § 17-2. Dette gjeld uavhengig av kor mange elevar som brukar bokmål og nynorsk i kommunen eller fylkeskommunen. Skuleeigar skal ha eit forsvarleg system, jf. opplæringslova § 13-10, for å sikre at retten til eleven blir oppfylt.